

*Bulla Márta*

## Szárnyak nélkül

Néhány éve összefutottam vele az utcán. Mellbe vágott a látványa. A kora tavaszi szélben, a nyüzsgő emberek között először nem tudtam mi olyan furcsa rajta. Aztán összeállt a kép. Én már nem is embert, hanem angyalt látok. Alakja olyan valószerűtlenül éteri, áttetsző volt, hogy ha kinyújtottam volna a karom, akkor keresztülhatolhattam volna a testén. Rövid, fehér haja glóriaként keretezte sápadt arcát, ami selyemfényben ragyogott. Mosolya megnyugtató derűt sugárzott. Egyszerű kabátot, a nyakában világos kendőt viselt. Én kerestem a szárnyát, amit kedvem lett volna meg simogatni...

Aztán próbáltam két lábbal a földön maradni. Tényszerűen elmondta, hogy kiújult a daganatos betegsége és a műtétet és kezeléseket követően próbál erőt gyűjteni. A rövid beszélgetésben nem ő volt a fontos, hanem én, aki éppen túljutott egy majdnem hasonló történeten. Az érdekelte, hogy velem, a családommal, a fiaimmal mi van.

Életének legnagyobb fájdalma az volt, hogy nem született gyereke. Sosem tudjuk a valódi okát annak, hogy egészséges, szép és értelmes embereknek, akik szeretnének gyerekeket, azoknak miért nem szülehetnek meg. Csak azt tudom, hogy az Ő esete, mint mindenkié különleges volt. Későn ment férjhez és már nem szült gyereket. Gyerekorvosként minden szeretetét, odafigyelését a gyógyítás során történő találkozásokba tette. Így egyszerre foglalkozhatott újszülöttekkel, csecsemőkkel, kisgyermekkel és kamaszodó ifjoncokkal. Igaz, hogy ezek sajátságos együttlétek voltak és csak részben pótolhatták a hiányt.

Még nem voltak gyerekeink, amikor megismertem. Egyik barátnője a munkahelyi vezetőm volt és egy-egy kulturális eseményre eljött hozzánk.

Első gyermekem születésekor, mivel területileg is hozzá tartoztunk volna, nem volt kérdés, hogy őt válasszuk doktornéninek. Amikor hazavittük az újszülött fiúunkat, mélységesen megrendült a diagnózistól, amivel kiadták a kórházból. Átérezte a súlyát annak, hogy mit jelent egy gyógyíthatatlan, fogyatékos gyermek a családban. Azt hiszem a lelki barátságunk ide vezethető vissza. Aztán a sokat betegeskedő csecsemőért együtt küzdöttünk. Velünk együtt örült, amikor megszületett az egészséges második fiúnk. Ha csak egyet köhenthett azonnal mehettünk hozzá, vagy ha tudott ő jött.

Egyik alkalommal védőoltást hozott a hároméves fiamnak. Éppen rántott levest főztem „gazdagon”. Annyira tetszett neki az illata, hogy a receptet el kellett mondanom. Alig hitte el, hogy egy egyszerű köménymagos levesnek ilyen finom illata lehet. A titok a békési házi kolbászban rejlett. Közben a fiam a színes ceruzás

rajzát átfirkálta feketével, ezzel és élénk kiabálással adott hangot nemtetszésének, az oltástól való félelmének. Ezt a helyzetet is türelmesen kezelte.

Mint ahogyan azt is, hogy daganatot találtak benne, amit kemoterápiával is kellett kezelni. Több mint két év maradt ki a gyógyító munkájából. Utána kevesebbet találoztunk, mert erősödött és nőtt a fiam. A mi családuknban még átélhetett egy örömet, mert hét évvel az első, beteg gyermekem halála után szültem még egy fiút, a harmadikat. Ekkortájt vezették be a házi orvosoknak a praxis megvásárlását. Ezzel elég nehéz helyzetbe hozták őket. Neki sikerült megtartania a körzetét. Két éves volt a fiam, amikor átadta egy fiatal férfi orvosnak, aki fogadta a kisebbik gyermekemet is. Még nem kellett volna nyugdíjba mennie, de a terápiáknak szövödményei voltak, így jobbnak látta, ha otthon marad és visszavonul. Nagyon sajnáltuk a döntését, ugyanakkor megértettük, hogy így többet tud az egészségével foglalkozni és az akkor már nyugdíjba vonult férjével együtt lenni. Bécsben él a testvére és mindig boldogan mondta, ha éppen készült meglátogatni. Neki voltak gyerekei és valószínű, hogy itt megélhette a teljes családi együttlétet, hiszen nagynéniként nem az orvoslás volt a fontos.

Telefonon tartottuk a kapcsolatot. Segítséget kértem tőle, amikor velem is megese a „baj”. Igazából rájöttem, hogy ezen a téren is mindenkinek a saját útját kell járni. Az enyém nagyon tekervényesre sikerült. Többször mondta, hogy csodál, mert hitem szerint viszonyulok a testi-lelki betegséghez, kezeléshez, gyógyuláshoz. Bátran felvállaltam azt is, hogy letérek az orvosok szabta útról. Én tudom, nem magamtól voltam bátor...

Meséltem neki a biológikáról, arról, hogy ha traumák érnek minket, akkor bizony megbetegedhetünk. A gyógyuláshoz vezető út része a trauma feldolgozása. Minden téren ki kell mozdítani magunkat abból, amibe beleragadtunk. A traumának is sok összetevője van. Így a gyógyulás is összetett. Mindenki vissza tudja fejteni, hogy mi váltotta ki nála a betegséget. Ez az első lépés a megoldás felé. Az önbizalomvesztés lehangol bennünket az életről. Energiát veszítünk, ami kihat a sejtjeink működésére. A bizalom nem az egónak szól, hanem a minket átható magasabb szellemiségnek, ami mindig ott bujkál, legbelül. Hinnünk kell abban, hogy valaki jobban tudja mire van szükségünk. A betegség kikerülhetetlen. Nem cselezhetjük ki, de szembesíthet tévelygéseinkkel, tanulhatunk és építkezhetünk belőle. Mindeközben a legnehezebb feladat leküzdeni a halálfélelmünket.

Igen, ez utóbbit szerette volna legyőzni, vagy legalább megbarátkozni vele. Én elképzelem a másvilágot, ahol anyagtalan testünk inkább lélekforma. Ezt áthatja a semmihez nem fogható szeretet és bár az érzékszervek a földi értelemben nem működnek, mégis minden körülöttünk levő végtelen területben mozgó forma-alakzatok sokkal élénkebben „látszanak”, színesebbek és energiával töltenek fel. A lelkek egymással gondolatátvitel útján „társalognak”. Egyetlen érzés létezik, ami kifogyha-

tatlan táplálék, amitől semmi mást nem kívánunk, csak ebben benne lenni. Akkor megfordíthatjuk a képletet, hogy nemcsak meghalni nehéz, hanem megszületni, anyagi formát ölteni és a sokféle zűrzavaros érzésbe belekerülni sem egyszerű.

Minden karácsonyra kézzel írt gyönyörű képeslapokat kaptunk tőle. Tudta, hogy nagyon szeretem a képzőművészeti alkotásokat, a szépen megfestett Betlehemet, Mária és a gyermek Jézus-ábrázolásokat. Így többnyire középkori, reneszánsz festmények reprodukcióit küldte, amelyeket fogalmam sem volt, honnan szerzett be, mert nemigen lehet ilyen igényes karácsonyi történetet ábrázoló képeslapokat kapni. Mindig látható helyre tettem ezeket a képeket. A régi karácsonyi köszöntések is emlékeztetnek. A rendelőbe vittem a takaros csomagot, amiben díszített mézeskalácsok voltak. Egyik alkalommal egy mézeskalács házikót készítettem. Ennek annyira örült, hogy éveken emlegette, őrizte és karácsonykor kitette az asztalra. Annyira szerette a szép, egyszerű, kézműves dolgokat.

Az idén karácsonyra egy Covidban elhunyt népzeneész barátunknak megjelent a verses kötete, amelynek szerkesztésében részt vettem. Néha küldtem saját írásokat, és tudtam, hogy szereti a verseket. Feladtam egy csomagot, amelyben elküldtem a könyvet. Közben rossz érzésem támadt és telefonon is igyekeztem utolérni. A túloldalon gyanús csend fogadott. Emlékeztem, hogy év elején még rám írt, hogy amint tud, felhív telefonon. Vártam a jelentkezését, de az élet dolgai a figyelmem másra irányította...

Az újév kezdetén felhívott a volt „főnökasszonyom”, a barátnő, aki már évtizedek óta Budapesten él és a beszélgetés közben kiderült, hogy Ő már nem vehette át a csomagot. A betegség letarolta. Egy éven át küzdött, több műtétet hajtottak végre rajta, ő pedig tűrte és bizakodott. December elején újra kórházba került, de akkor már búcsúzott. A halálhíre nem jutott el hozzám, így elköszönni sem tudtam...

Talán nem is kell, hiszen láthatatlan fátyolszerű aurája itt lebeg köztünk. Valami finom, megfoghatatlan szépség, ártatlanság és gyermeki naivitás hatotta át személyiséget. Súlytalan jelenvalósága olyan volt, mint egy szál vadvirág, ami belesimul a mező összes szépségébe. Úgy van előttem minden mozdulatával, szavával, cselekedetével, hogy nem ő a fontos, hanem mindenki más.

Nem tudom, mi volt az az állapot, amikor már nem félt. Mert remélem már nem félt. Olyan feltéphetetlen határ van élet és halál között, hogy amíg élünk a képzeletünkkel teremthetjük a „más világot”, a tudatunkkal felfoghatjuk a tradícióban levő életről, halálról, létről, teremtőről felhalmozott tudást, de valójában csak a hit segítségével realizálhatjuk a létezés örökkévalóságát.

Szükségünk van az ilyen emberekre, akik, mint egy pasztell színű selyemsál, lehetőleg finoman kiegészítenek minket. Nélkülük az öltözékünk hiányos lenne. Ha anyag, akkor selyem, ha szín, akkor pasztell, a szivárvány minden árnyalata fehérrel ötvözve, egyébként meg csupa szív.